Ч. 79 Неділя 7 (20) цьвітня 1902. Рік XII.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 12.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за зложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в аґенциї дневників пасаж Гавсмана ч. 9 і в ц. к. Старостствах на провинциї:
на цілий рік К 4·80
на пів року „ 2·40
на чверть року „ 1·20
місячно . . „ —·40
Поодиноке число 2 с.

З почтовою пересилкою:
на цілий рік К 10·80
на пів року „ 5·40
на чверть року „ 2·70
місячно . . „ —·90
Поодиноке число 6 с.

Вісти політичні.

(До ситуациї. — З Балкану. — Мирові переговори).

Виступ німецких людовців з клюбової конференциї лївиці наробив не мало галасу в політичних кругах і в часописях. Хотяй осуди про се дивне явище в німецкій політиці ріжнять ся, все-ж таки видно бодай в головних начерках спокійне розуминє сеї події. — Fremdenblatt заявляє, що клюбова конференция лївиці не мало підтримувала парлямент, а найбільше причинила ся до того одна часть лївиці, се німецкі людовці. Все-ж таки мусимо питати ся, чи се правдива дорога, щоби нею запобічи таким несподіванкам як то з 21 марта с. р. З задоволенем констатуємо, що німецкі людовці неприятелї обструкциї і ніколи не піднесуть свою „вільну руку“ против парляменту. — Пишучи про парляментарну ситуацию, зазначує Neue freie Presse, що хотяй розпав ся союз німецких партий, всеж таки Німці підуть рука в руку у всіх важних питанях. Впрочім є добра надія, що людовці в короткі перепросять ся з правительством. — Neues Wiener Tagblatt каже, що німецкі людовці не підприймають нічо без розваги. Своїм найповійшим поступованем хоче она здійстнити поступляти Німців. Коли клюбова конференция, котра впрочім мала лише тактику на цїли, не істнує сего дня більше, то через те саме не розпав ся ще национальний союз. — Oesterr. Volkszeitung оголосила вискази пос. др. Хіярского про поступоване німецких людовців. Клюбова конференция, що була за часів баденівскої ери найбільше відпірною орґанізациєю, не могла зважити ся тепер на відпірне становище ізза свого ріжнородного складу. Вірноконституцийна велика посїлість і християньскі социяли не хотїли ніяк згодити ся на опозицию. А що орґанізация клюбової конференциї лише тоді має своє значінє, коли партиї, що заступлені в сїй орґанізациї не ріжнять ся в принципіяльних питанях, то людвці мусїли єї покинути. — Reichswehr думає, що сю подію не треба так маловажити. Хоч би се не потягнуло за собою великої консеквенциї, всеж таки положенє Німців погіршило ся з усуненем екзекутивного орґану, що яко тако підтримував порозуминє найріжнороднїйших фракций лївиці. Розбитє клюбової конференциї не є парляментарним епізодом а фактом, котрий не мало наробить клопоту парляментови і парляментаризмови.

З Константинополя доносять, що супротив роз'яреня, яке панує в Болгариї і Македонії, султан не хоче видати зарядженя в справі затвердженя сербского митрополита Фірміліяна в Скоплю. Впевняють, що дотичне представленє Туриччини найшло послух в Петербурзї і Россия поки що не буде наставати на полагодженє тої справи та уважає єї на тепер відложеною. — Болгарска рада мінїстрів ухвалила видати приказ, аби сейчас розвязано всї македоньскі комітети і спинено цїлу орґанізацию македоньского руху. — В Болгариї дає ся відчувати сильний рух в користь мнимого претендента до альбаньского престола одного Іспанця, замешкалого у Франциї, Гуана Кастріота. Він доказує, що походить від славного альбаньского вожда-героя Юрия Кастріота. Видав він зазив до альбаньского народа, котру розкинено в численних примірниках по цїлім краю.

Донесеня анґлійских дневників з полудневої Африки о мирових переговорах дуже потїшаючі, а деякі навіть впевнюють, що мира можна надіяти ся в найкоротшім часї. Однако здає ся, що всї ті донесеня суть безосновні, позаяк в Анґлії з урядової сторони доносять, що переговори перервано на 3 тиждні, мнимо длятого, що провідники Бурів, котрі мають участь в переговорах мусять порозуміти ся з иншими бурскими провідниками, що ведуть тепер борбу. Отже імовірно аж за 3 тиждні будуть переговори на ново вести ся.

Новинки.

Львів дня 19-го цьвітня 1902.

— **З тов. „Просьвіта“.** Гол. Виділ відбув в місяци мартї 4 засїданя, на котрих полагоджено слїдуючі справи: 1) Видано яко книжочку членьску за март і цьвітень: „Вибір декламаций для руских селян і міщан“ (дра Івана Франка), а яко слїдуючу книжочку рішено видати „Історию Московщини“. 2) Завізвано поновно філїї „Просьвіти“, щоби присилали справоздання з своєї діяльности за послїдний рік. 3) Вислано даром книжочки до

НІНА.

(Грузиньске оповіданє — Казбека.)

Вавли [1]) Ґарґерт, над самою пропастию, приліпила ся на скалї маленька, стара і напів зруйнована вже сакля [2]). Одною половиною своєю она зазирала в низ під скалу, відки ледве доходило журчанє гірского потока. Від разу видно було, що господарі тої скали цїлком не були люди заможні, бо не могли ні перенести своєї будівлї з такого небезпечного місця, ні полагодити єї хоч трохи.

О девятій годині вечером, серед зими, в саклї ледве блимав огонь, скорше для мани очий, ніж справдї для тепла. Наоколо того огню сидїло кількоро дітий та дві жінки; одна була цїлком молода ще дівчина, а друга, видно було, досить підтоптала ся на сьвіті. Їх стара, цїла дірава, та латана одежа, погано хоронила від зимна, і ледви вкривала тїло. В саклї було темно, бо огонь, що ледве там блимав, мало давав сьвітла. Всї мовчали, і якийсь важкий сум огортав всїх. Тільки деколи роздавав ся по саклї жалібний плач дітий, що нарікали на холод, та голод, та чути було важке, від самого серця зітхане матери.

То була бідолашна Махія Годерзова з дочкою Ніною, та трома хлопчиками-підлїтками. Махія скоро утратила чоловіка, зіставши ся потім без кусника хлїба, і тільки завдяки добрим людем не умерла ще доси з голоду разом зі своєю родиною.

Махія дивила ся на свої дїти, і серце єї розривало ся від пекучого болю. Она виділа їх тяжке бідованє, знала, що то їм значить терпіти той холод та голод, щирою душею хотїла запомогти їм, чим лиш можна: але що могла ту зробити бідна вдова, коли не було правдивого господаря та порадника в хатї, що оден лише міг би вивести родину з тяжкої недолї?...

— Мамо! — почав плакати оден хлопчик, — холодно менї, холодно, мамо!

Мати поглянула на него, і лице єї виявило ту тяжку муку, яку викликали на нїй ті слова.

— От, — пожди, — тихо промовила мати, — скоро спече ся „чурек“ [3]), будемо їсти та загріємо ся.

— Не хочу чуреку! Огню, огню треба! — упирав ся все хлопчик на одному.

— Ну цить! Он чуєш — вовк заводить! — дурила мати, думаючи відвернути увагу дїтий на иншу річ та хоч чим розважити їх.

Дїти направду вгамували ся і зачали прислухувати ся.

З надвору доносив ся лише стогін зимової бурі, що грізно лютила ся між горами, та гуркотїла в ледачі двері замерзлим снїгом.

— Нема вовка! — Дайте чуреку. Ой, як холодно! — почали знов дїти.

— Цитьте, я вам казочку розкажу! — обізвала ся до них Ніна, розгортаючи попіл та пробуючи чи спік ся вже чурек.

Дїти обсїли сестру, що все уміла розважити їх.

Та тільки відкрила она уста, щоби почати казку, як щось надзвичайно загуркотїло у двері; сей несподіваний гуркіт здивував нараз всїх, що були в саклї. Всї замовкли.

Почув ся знов гуркіт та хрипкий, непріємний голос.

— Чи ви всї повмирали, чи що? чому не отзиваете ся?

— Хто там? — спитала Махія.

— Я.

— Та хтож ти? Чого тобі треба в такий час?

— Се староста [4]), — тихо промовила дївчина до матери.

— Відчини, побачимо!.... Та скорше, а то ще замерзну оттут! — кричав той, що стояв за дверми.

Махія встала, засьвітила сьвітло, відсунула засув і відчинила.

До хати увійшов чоловік в бурці та шалї; на одежи у него пометена була груба верства снїгу.

— — Алеж і холод! Най єму! — сказав він, і почав обережно обсмикувати свої обмерзлї вуса.

— Ой, лишенькож моє, яка ж я нещасна. У нас навіть і горівки нема! — бідкала ся

[1]) гірске сїльце на Кавказї.
[2]) хата.
[3]) паланиця.
[4]) сїльский начальник.

бібліотеки самостійної читальні в Турці коло Хирова. 4) Іменовано п. Михайла Петрицкого люстратором читалень „Просьвіти“ і делеґатом товариства. 5) Принято до відомости справоздане секретарске за рік 1900 і 1901; справоздане референта читалень з руху в читальнях; справоздане референта філій з діяльности, так-же і справоздане з люстраций читалень. Ухвалено скликати загальні збори товариства „Просьвіта“ на день 19 мая 1902 і відбути їх в домі товариства. 6) Стипендийну запомогу ім. Теодора Качали в квоті 240 кор. надано п. Григорию Качалї, студентови прав в Празї. 7) Вислано на просьбу тов. „Сїльский Господар в Олеську“ п. Короля з відчитом на день 18 марта с. р. на загальні збори того товариства. 8) Подаровано книжочки до бібліотеки для вязнїв суду повітового у Львові. 9) Принято справоздане касове з вечерка уряджуваного в 41-ші роковини смерти Тараса Шевченка. Доходу чистого було 157 кор. 78 с., з чого половину призначено на цїли товариства „Львівский Боян“, а половину на инші добродійні цїли. 10) Принято 77 нових членів; від початку року 277.

— **Руский театр** в Станиславові повідомляє, що в недїлю дня (20. IV.) не буде представленя. Слїдуюче представлене ві второк.

— **Читальнї тов. „Просьвіти“.** В послїдних місяцях отсї громади внесли поданя до ц. к. Намістництва з донесенем, що основують у себе читальнї „Просьвіти“: Стриганцї, Плїхів і Краснопуща, повіта бережаньского; Трибоківцї, повіта бобрецкого; Топорів, Лешнїв і Залізцї, повіта брідского; Городенка, передмісте фольваркове, і Городенка, передмісте монастирске, повіту городеньского; Мальчицї, повіту городеньского; Богута, повіту грибівского; Нижбірок старий і Увисла, повіту гусятиньского; Солоне, Рожанівка і Хмелева, повіту залїщицкого; Кошляки, повіту збаражского; Вязова, повіту жовківского; Бучачки і Вербіж нижний, повіту коломийского; Кути старі і Шешори, повіту коссівского; Прислуп і Майдан, повіту калуского; Поляна, повіту львівского і Лоєва повіту надзірняньского; Березів н. і Молодятин, повіту печенїжиньского; Осталовичі, повіту перемишляньского; Новосїлка-Кут і Заставцї, повіту підгаєцкого; Голодівка і Ляшки завяс. повіту рудецкого; Крехівцї, Тисьменичани, Межигірцї і Хриплин, повіту станиславівского; Устє над Прутом і Залуче над Черемошем на Фринківцї, повіту снятиньского; Сокирчицї, повіту самбірского; Городниця, повіту скалатского; Довжнева, повіту сокальского; Должанка і Мишковичі, повіту тернопільского; Млиниска, повіту теребовельского; Липе, повіту турецкого; Молодилів, повіту товмацкого; Швейківцї, повіту Чортківского.

— **Звичайні загальні збори** галицкої каси щадничої у Львові відбудуть ся 22 цьвітня с. р. о 10 год. перед полуднем. На порядку дневнім: Справоздане о замкненю рахунків за 1901 р.; внесеня видїлу в справі зміни статуту; вибір 16 членів товариства і вибір 4 членів видїлу.

— **Огнї.** Дня 11 с. м. о год. 11 в ночи згоріла стріха на будинку Федька Кутного в Янчинї, повіта перемишляньского. Шкода виносить 240 К. а будинок був обезпечений на 300 К. Підозріну о підпалене Анну Кутну арештувала жандармерия і відставила до суду повітового. — В Березові, повіта домбровского, згоріло дня 8 с. м. обійстє господаря Саладиґи; погоріла хата і будинки а крім того 5 штук свиний і 12 курок. Шкода виносить 5000 К. а була обезпечена лиш на 2200 К.

— **Самоубийство.** Дня 12 цьвітня с. р. відобрав собі житє через повішенє господар Василь Іваничко в Лупкові, лїт 69, батько 5 дїтий. Причиною самоубийства була мабуть зневохота до житя, тим більше, що нещасливий лежав вже від шести недїль недужий.

— **Аґітация еміґрацийна** ширить ся в Гусятинщинї і як доносять польскі ґазети, богато людий вибирає ся звідтам до Канади. Кажуть, що найбільше зворохобили людий до виходу листи, присилані з Канади від людий, що вже давнїйше туди вийшли. Але то певна річ, що ті листи розсилають по краю аґенти і для того було би найлїпше не слухати нїкого і не дати ся намовити до еміґрациї. Але хто вже такий дурний, що готов всему повірити, то нехай бодай на стілько має розуму, щоби не пустив ґрунт в зовсім чужі руки, щоби коли сьвіт і люди навчать его розуму, а він верне з торбами назад в рідну сторону, мав бодай де притулити ся.

— **Страшною смертию** згинув фірман двірский в Наушівцї, повіта чортківского, Никола Карабін. Підчас поєня коний впав він і запутав ся межи поводи. Конї сполошили ся, і женучи, волїкли Карабіна по земли так, що розбили єму голову, і він на місци помер. Причиною сеї пригоди була мабуть власна неосторожність Карабіна. Слїдство в сїй справі веде ся.

— **Трясенє землї** навістило 12 с. м. місто Іркутск і околицю в Сибіри о год. 6 м. 40 рано. В першій мінутї було 20 сильних стрясень, почім в протягу години наступили 4 сильнїйші і кілька слабших. На всхідних берегах байкальского озера було дуже сильне трясенє землї. Повалились комини домів, а в комнатах спадали ріжні предмети. У Верхне-Удінску і на західних берегах озера трясенє було слабше.

Господарство, промисл і торговля.

Оборона від огню або сторожі огневі по селах.

Чи потрібні сторожі огневі по селах?

Ледви чи в якім краю буває тілько нещастя від огню, як у нас. Ледви що настане теплїйша пора, а вже нема майже дня, в котрім би не надходили вісти з ріжних сторін про пожари, в котрих нераз іде з димом майно мало що не цїлої громади. Буває й так, що в огни й люди гинуть. А чи від такого нещастя не треба боронити ся і ратувати ся? Ще й як! Тим більше, що огонь не лишає нїчого, хиба лиш вуглє та попіл. Але як боронити ся та ратувати ся? Одні кажуть: Треба стерегти ся! То правда; стереженого Бог стереже. Але чи годен чоловік завсїгди устеречи ся? А від злобної руки палїя таки нїхто не устереже ся; але коли вибухне огонь, то все-таки можна ще ратувати ся. Другі кажуть, ще треба обезпечати ся, асекурувати ся від огню. І то дуже добра річ, бо тогди шкода й бодай в части верне ся, хоч певно, що нїколи цїла. Але насамперед нїхто розумний не обезпечує ся на то, щоби вже не ратувати, коли горить его майно, а людского житя або хоч би лиш здоровля не верне нїяка асекурация. А відтак не кождий може асекуровати ся, та й не можна всего обезпечити від шкоди, хто що лиш має; таки треба ратувати, хоч би хтось і був заасекурований. З того виходить, що ратунок підчас огню єсть таки конче потрібний, а по селах тим більше, що там майже всї будинки лиш з дерева і соломи, материялу, котрий в однїй хвили може рознести огонь по цїлій громадї. З того чей ясно виходить, що сторожі огневі суть по селах конче потрібні. Як би у нас по селах, ба й по многих містах

Махія. — Тай і чим вас обігріти, коли і дров нема, — додала она.

— Менї дров не треба! — буркнув староста, насупивши брови, коли почув, що нема горівки. — От я привів до вас москалів [5]) на кватиру.

— Москалів? — ледве могла вимовити жінка.

— Ага москалів. У Степанцминдї не могли всї уміститти ся, то і переведено їх до вас.

— Бідна-ж моя головонько! Та у нас і чоловіка нема: як же ми можемо приймити до себе чужих людий?

— Мамо, мамо! Не приймаймо їх! — обіймаючи матір, благала Нїна.

— Ага, може би й не приняли, колиб вас питали про те! — зареготав староста. Треба служити цареви — додав він відтак суворо, — а то ви як думали?

— Чому би нї, коли-б можна було. А то ми такі біднї та нещаснї....

— Менї нїколи тут бавити ся з вами! — не дав їй договорити староста і, обернувши ся до дверий, закликав вояків.

Ті з гуркотом, стукаючи замерзлими чобітьми, вбігли в саклю.

Жінка зняла руки до старости, що почав порядкувати в саклї, хотїла щось сказати, ублагати его, але не могла промовити і слова.

— Дїти, почувши слово „руссо“ (москаль) скоро притихли, притулили ся до Нїни і злякано дивили ся на все, що робило ся в хатї.

Вояки роздивившись ся наоколо, без усякого сорому вилаяли ся по росийски і обступили огонь, від якого тілько що поутїкали дїти.

Они посїдали кругом, пороззували ся і почали сушити свої онучі, з яких валила ся всяка нечисть. Скоро і остатні дрова догоріли і холод добре давав себе почувати.

— І як они жиють у такім пеклї? — почав оден вояк.

— Бісурмани, — то й не диво! — відповів другий, і з тоном чоловіка що всьо знає додав:

— Бісурмани, нарід горячий; через те і не чують холоду.

— Певно що так. А то наприклад наша жінка не може, щоб не погріти ся на печи.

— Оно так, але чи повинні нам бути дрова чи нї? — спитав оден, що мовчав доси.

— Та вжеж повинні! — відповіли єму.

— Від когож? чи від уряду, чи від господарів?

— Певна річ, що від господарів, бо они „мужики“, мужики-ж повинні служити цареви, а ми люди царскі.

— Правда, — згодили ся другі, — мужик повинен служити воякови, бо вояк людина царска. А мужик що? Тфу! — он що! — сплюнув бесїдник, — тай нїчого більше.

— Так чогож нам не дає дров се чортове кодло? — спитав оден і за тим словом обернув ся до Махії. — Ну господиньє носи дров!

Махія видїла, що до неї звертають ся, але не розуміла, чого від неї хотять, бо не знала росийскої мови; та коли би і знала, то все одно, не могла би задоволити їх бажаня через те, що і прутика не було у неї коло хати.

— Чогож ти, відьмо, вивалила баньки? — обступили всї враз Махію.

— Дров, дров, нецклї (огню)! — сказали їй.

— Огню? — зрозуміла то на остатку. — Відкиж менї его взяти?

— Нема? — розлюбили ся вояки. — Хоть головою до каміня товчи, щоби тепло було!

— Присягаю ся на сьв. Юрія, що нема! — присягала ся Махія, та нїби хто міг зрозуміти еї слова.

— Чого ми на неї дивимо ся? Самі дістанемо дров та й розпалимо огонь, де небудь а знайдемо таки!

І всї они окрім трох, побігли на двір, але нїчого не знайшли. На остатку увидїли они „арбу“ [6]), що стояла на дворі і з радістним криком кинули ся на ню:

— От і знайшли дров! є! є!

Махія, що також вийшла з ними і дивила ся, що они будуть робити, зрозуміла їх думку. Она побігла до них благаючи:

— Ради Бога не губіть! Річ чужа: добрі люди позичили, щоби дров привезли. Але вояки впевнені, що їм повинен же хтось дати дров, не розуміли, що робили. Одним їх бажанем в сїй хвили було розкласти огонь та обігріти своє заклякле тїло. Друге їх не обходило.

Нїякі благаня нїчого не могли вдїяти. З криком „ура“ підбігли они до арби і, не маючи сокири, почали еї просто торощити руками.

В тій хвили з саклї роздав ся голосний крик. Се примусило Махію лишити вояків та скоро кинутись до саклї.

Тут перед очима еї стояв страшний образ.

Два вояки з тих, що зістали ся в хатї, кинули ся до скринї та заходили ся пустошити еї, розкидати по хатї все убоге добро та

---

5) жовнїрів.

6) віз.

і місточках люди уміли добре ратувати, то було би далеко менше шкоди і нещастя. А при огни треба ратувати не лиш себе самого, але й других, бо хто ратує других, ратує тим самим і себе самого.

Але щоби підчас огню добре і успішно ратувати ся, не досить лиш, щоби в громаді була сикавка та всілякі прилади до гашеня; треба ще й людий, котрі би уміли ратувати. Та й самих людий ще за мало; треба таких людий, що мали би охоту до ратованя. Де нема охоти, там ніякий примус не поможе, бо все буде робити ся як за напасть. Кождий громадянин повинен длятого памятати, що він ратуючи другого в нещастю, сповняє тим добре і благородне діло супротив своїх ближних; в помаганю другим в нещастю повинен він видїти свою честь і славу, а наконець не забувати і на то, що й він може колись знайти ся в такій пригоді, що буде потребувати помочи других, бо що нинї приключить ся одному, може завтра приключити ся другому. З того всего повинен кождий набирати охоти до ратованя, а такі охотні люди повинні сполучити ся разом в одно товариство, в сторожу пожарну, повинні вивчити ся штуки ратованя, а тогди на случай потреба давати поміч. А ратувати добре, ратувати розумно, то таки штука. Длятого в слідуючім подаємо ради, як вивчити ся штуки ратованя при огни.

На що повинна сторожа пожарна передовсїм памятати?

Сторожа пожарна повинна передовсїм на то памятати, що скорий ратунок найпотрібнійший. Не вгасиш іскри, огонь буде; не здусиш малого огню, буде великий, а тогди вже й трудно ратувати; повинна памятати на то, щоби була добре з'орґанізована, так, щоби кождий єї член знав докладно, що до него належить і що має робити, а длятого люди, належачі до неї, повинні бути добре поділені; наконець повинна памятати на то, щоби не лиш мала в добрім стані всї прилади ратункові, але й щоби кождий член на них розумів ся, та умів ними добре робити.

Як повинна сторожа пожарна поділити ся?

На два відділи: 1) На відділ ратунковий, до котрого належить головно і передовсїм ратувати; 2) на відділ гасильний, до котрого передовсїм належить гасити огонь і єго спиняти. Кождий з тих відділів повинен мати свого команданта і єго заступника, а оба відділи повинні мати одного старшину, головного команданта, котрий би всїм давав провід і котрого би всї слухали.

Кого брати до відділу ратункового, а кого до гасильного?

До відділу ратункового треба брати людий молодих звинних і відважних, передовсїм теслів, мулярів, пошивальників, комінярів і т. п., привучених вже задля свого званя вилазати на будинки. Відділ гасильний складає ся з людий, що обслугують сикавку і гасять огонь иншими приладами, а відтак з таких, що доставляють воду. До обслуги сикавки і роботи иншими приладами треба брати таких людий, котрі знають бодай трохи, або можуть борзо і легко научити ся, як обходити ся з такими приладами, отже н. пр. машиністів, слюсарів і ковалів а до доставляня води людий, що можуть доставляти воду коновками або бочками. При огни можна ще взяти до помочи кого небудь, що міг би черпати, носити і наливати воду.

Що має робити кождий відділ?

Відділ ратунковий має передовсїм і насамперед ратувати людске житє, хоч би члени сего відділу наражували ся й самі на небезпечність. Але як-раз длятого, повинні они поступати осторожно і не виставляти ся непотрібно на небезпечність. По людскім житю мають першеньство до ратунку домашні звірята, а аж по них всїляка знадоба а передовсїм цінні предмети як: гроші, дорогоцінности, документи і т. п. Відділ гасильний має передовсїм обслугувати сикавку, удержувати єї як інші прилади в добрім стані та вже наперед обдумати, звідки і яким способом можнаби доставляти води.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Відень 19 цьвітня. В міністерстві скарбу виготовлюють новий проєкт закона о домовім податку, котрий має бути предложений парляментови.

Петербург 19 цьвітня. Заряджено незвичайно строгі средства против студентів у всїх университетских містах Росиї.

Берлин 19 цьвітня. Цїсар Вільгельм виїхав на північ з дуже численною дружиною. В окруженю цїсаря єсть 8 міністрів, богато малярів і техників.

Гаґа 19 цьвітня. Королева Вільгельмина занедужала на тиф. Недуга поки що не грозить небезпечностию.

шукати чого дорогого. А третий кинув ся до красної Нїни та почав стискати єї у своїх обіймах. Злякана дівчина з стогоном та криком інстиктовно пручала ся в єго міцних руках, силуючи ся ухпилити ся від єго уст, що страшенно чути було горівкою. Але сила взяла своє і москаль міцно притиснув єї до себе та почав без памяти цїлувати єї.

Серце матери мало не розірвало ся, коли побачила она сю картину і она ледве устояла на ногах. Але в одну хвилю схопила она зі стіни кинджал свого чоловіка і не тямлячи вдарила ним осатанїлого вояка з силою, що здивувала єї саму. Той встиг лише крикнути: „ратуйте — убили!“ — і повалив ся на землю. На крик збігли ся до хати другі вояки і найперше почали немилосердно катувати Махію. Той крик, що став ся тут, почули в авли. Збігли ся сусїди і ледве виратували Махію з рук розлючених вояків.

— Нїну ратуйте, Нїну! — могла лише промовити мати і зімліла.

Але Нїни не знайшли, кілько й не шукали єї. Здавало ся, що темна ніч поглунула єї.

З тяжким горем дожидала мати ранку: але і білий день не вернув її любої Нїни. З того часу слези не висихали на єї очах і уставив на єї устах тяжкий стогін, що виходив з самого роздертого серця, пекучим горем.

Та скоро Бог змилосердив ся над нею і смерть вибавила єї і від мук тяжких і від самих мучителів.

* * *

Зима змінила ся весною. Земля вкрила ся пишним рястом. Потоки зажурчали по гірских збочах і почали ся снїгові завали. Усї налагоджували ся до користної праці і радїстно жадали лїта.

Одного дня кількох людий пігнали худобу до води. Дорога була дуже закидана снїгом від заметий і они почали розгортати єї лопатами.

Коли нараз лопата одного зачіпила за щось тверде і він закликав:

— Поможіть! під снїгом щось є, але не знаю що таке.

Всї збігли ся, розкопали, і враз з гірким жалем крикнули:

— Нїна!

То була она.

В ту нещасну ніч без памяти вибігла она зі саклї і кинула ся бігти куди-б не було, щоби лише дальше від того, що она бачила. Метіль заслїпила єї очи і она звалила ся зі скали в глубоку пропасть. Снїг до ранка укрив єї своїм холодним килимом і всякий слїд Нїни зник з очий людских аж до весни.

Маленький песик, що нїколи не розлучував ся з нею і тепер не покинув єї та з нею разом лежав під снїгом.

Бог оден знає, що було лїпше для Нїни: чи спокій вічний, чи житє невідрадне, — бо хто знає, яке то лихо могло спіткати єї в непевній будуччинї?!...

За редакцию відповідає: Адам Креховецкий.

З друкарнї В. Лозиньского — під зарядом В. І. Вебера. (Телефона число 569).